

BODØ KOMMUNE

Postboks 319

8001 BODØ

Saksbehandler, innvalgstelefon

Magnus Stien, 75 53 16 49

Vedtak - lovlighetsklagen tas ikke til følge - lovlighetskontroll - uttalelse om dolomittvirksomhet - Bodø kommune

Vi viser til kommunens oversendelse 22. mai 2024 og treffer følgende

vedtak:

Lovlighetsklagen tas ikke til følge.

Bodø bystyres vedtak 21. mars 2024 i sak PS 31/24 anses lovlig, jf. kommuneloven § 27-3.

Sakens bakgrunn

Bystyret i Bodø kommune behandlet 21. mars 2024 i sak PS 31/24 forslag til uttalelse til søknad om driftskonsesjon for dolomittbrudd på Kvitberget ved Ljøsenhammeren. Administrasjonens forslag til uttalelse ble vedtatt med tillegg av et benkeforslag som gjaldt hensynet til reindriftsnæringen samt eventuelle miljøkonsekvenser. Vedtaket lyder:

«Bodø kommune vedtar uttalelse til Direktoratet for mineralforvaltning om dolomittvirksomhet i Bodø kommune.

Følgende tillegg innarbeides etter siste setning i uttalelsen:

I den forbindelse bes direktoratet spesielt vurdere forholdet til reindriftsnæringa og konsekvenser av eventuell dolomittstøv/asbest i området.»

Den vedtatte uttalelsen til Direktoratet for mineralforvaltning, som behandler søknaden, lyder:

«Bodø kommune ber om fortgang hos Direktoratet for mineralforvaltning. SMA Nordland AS har hatt en søknadsprosess på over ni år hos Direktoratet for Mineralforvaltning. Det er svært uheldig at aktører som vil bidra til næringsvirksomhet og samtidig kutte utslipp, opplever så lang saksbehandlingstid.

Kalk- og sementindustrien står for 9 % av verdens utslipp av CO₂. Det er positivt at SME Minerals har et tydelig fokus på å bidra til reduksjon av CO₂-utslipp gjennom å ta i bruk en ny industriprosess. Brent dolomitt kombinert med at avgasser skal omgjøres til E-fuel.

Både i EU og i Norge har det de siste årene blitt et tydeligere fokus på at det grønne skiftet må bidra til at Europa i større grad er selvforsynt med mineraler.

Det oppgis av råvaresituasjonen for dolomitt i løpet av en tiårsperiode vil være svært utfordrende i både Sverige og Finland. Dolomitten fra Kvitberget er i stor grad derfor tenkt i eksportert til Sverige og Finland via Ofotbanen. Dette vil sikre det svenske og finske stål- og legeringsmarkedet tilgang til dolomitt, samtidig som det bidrar til å knytte de nordiske landene tett sammen. Bodø kommune understreker at det er svært positivt både for Bodø kommune og for Saltdal kommune at Kvitberget dolomittbrudd vil skape rundt mellom 30 og 40 nye arbeidsplasser.

Både Saltdal og Bodø kommune vil også påpeke hvor viktig fylkesveg 812 er både som omkjøringsveg, som beredskapsvei, men også for næringslivet i regionen.

Dolomitten vil bli skipet ut fra Galten utskipningshavn i Saltdal kommune. Ettersom Skjærstadvfjorden er isfri vil en dypvannskai være interessant for flere typer virksomheter. Beliggenheten både ved jernbane, E6 og fylkesveg gjør at denne utskipningshavnen vil være strategisk viktig i Salten.

Bodø kommune ber om at direktoratet for mineralforvaltning avklarer søknad om driftskonsesjon til SMA Nordland AS for Kvitberget dolomittbrudd.

I den forbindelse bes direktoratet spesielt vurdere forholdet til reindriftsnæringa og konsekvenser av eventuell dolomittstøv/asbest i området.»

Det er fremmet krav om lovlighetskontroll av vedtaket fra bystyrerepresentantene Håkon Møller, Lisa Marshall, Andreas Tymi og Astri Dankersen i brev datert 4. april 2024. Lovlighetsklagen gjelder at det foreligger en arealkonflikt mellom tiltakshaver SMA Nordland AS og Saltfjellet reinbeitedistrikt, som ikke er tilstrekkelig synliggjort og vurdert i uttalelsen. Representantene mener at saken ikke var tilstrekkelig utredet til å kunne gi en forsvarlig uttalelse på vegne av kommunen, og vurderer derfor at vedtaket kan være fattet i strid med utredningsplikten.

Bystyret har 16. mai 2024 ikke tatt lovlighetsklagen til følge, og oversendt saken hit for avgjørelse.

Statsforvalteren ser slik på saken

Om rammene og vilkårene for lovlighetskontroll

Det følger av kommuneloven (koml.) § 27-1 at tre eller flere medlemmer av kommunestyret sammen kan kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Fristen for å fremme lovlighetsklage er tre uker fra vedtaket er fattet.

Statsforvalteren legger til grunn at lovlighetsklagen er fremsatt innen fristen, og at representantene som har fremmet lovlighetsklagen er klageberettiget.

Av koml. § 27-2 fremgår det nærmere hvilke vedtak som kan tas til lovlighetskontroll. Dette gjelder blant annet «endelige vedtak som er truffet av et folkevalgt organ eller den kommunale eller fylkeskommunale administrasjonen». Ordvalget «endelige» vedtak tilsier at det må dreie seg om en realitetsavgjørelse, altså en avgjørelse som avgjør en sak, og som avslutter behandlingen av den.

Vedtaket som er bragt inn for lovlighetskontroll innebærer at kommunen skal avgi en uttalelse til en søknad om driftskonsesjon for uttak av mineraler. Det endelige vedtaket om driftskonsesjon fattes ikke av kommunen, men Direktoratet for mineralforvaltning. På denne bakgrunn kan det diskuteres om uttalelsen er å regne som en realitetsavgjørelse som kan være gjenstand for lovlighetskontroll.

Understrekingen av at det bare er endelige vedtak som kan lovlighetskontrolleres, er en videreføring av forståelsen av «avgjørelser» i den tidligere koml. (1992) § 59. Dette kriteriet innebærer at det må

dreie seg om en realitetsavgjørelse, men kravet om endelighet går bare på at dette er *kommunens endelige avgjørelse* – at saken er ferdigbehandlet der, og ikke på om vedtaket bare er en innstilling til et statlig organ som avgjør saken, jf. Norsk Lovkommentar v/ Jan Fridthjof Bernt, note 1451 til koml. § 27-2 på Rettsdata.

Videre følger det av Kommunal- og regionaldepartementets veileder om lovlighetskontroll etter den tidligere koml. (1992) (H-2299), utgitt 21. oktober 2013, som fortsatt er relevant, under pkt. 6.1.3.2:

«Der den endelige avgjørelsen som bestemmer sakens realitet tas utenfor den kommunale organisasjonen, for eksempel av et statlig organ, kan situasjonen mht. kommunale råd, innstillinger og uttalelser tenkes å være annerledes. På dette punktet legger departementet en noe annen forståelse til grunn enn tidligere. Vi viser til at forarbeidene ikke avskjærer at denne typen beslutninger omfattes av lovlighetskontrollen. Videre er det gode grunner for at beslutninger og/eller utsagn som utgjør kommunens siste formelle befatning med saken før realiteten avgjøres, bør kunne lovlighetskontrolleres.

Vurderingen av om rådet, innstillingen eller uttalelsen anses som en avgjørelse etter § 59 nr. 1 og dermed omfattes av lovlighetskontrollen, vil blant annet bero på om det legger faktiske eller rettslige føringer for den videre saksbehandlingen og om det kan gi rettsvirkninger for kommunen.

Det må foretas en konkret og skjønnsmessig vurdering i det enkelte tilfellet. Dersom rådet, innstillingen eller uttalelsen gjelder en konkret sak som angår den bestemte kommunen, kan dette være et argument for at det foreligger en avgjørelse etter nr. 1 som er gjenstand for kontroll. Selv om vedtaket som nevnt ikke er den endelige avgjørelsen i saken som sådan, så er det kommunens siste formelle befatning med saken, og vedtaket bør derfor i noen tilfeller kunne regnes som en avgjørelse i kommuneloven § 59 sin forstand. Reelle hensyn og formålsbetraktninger kan tale for en adgang til rettslig kontroll med denne type avgjørelser. Særlig gjelder dette hvis utsagnet har vært gjenstand for votering i kommunestyret og/eller har karakter av å være rettslig bindende. Autoritative uttalelser fra kommunen som omfattes av avgjørelsesbegrepet i fvl. § 6 kan i mange tilfeller antas å falle innenfor kommuneloven § 59.»

Om vedtaket kan tas til lovlighetskontroll beror altså på en konkret skjønnsmessig vurdering av om uttalelsen legger faktiske eller rettslige føringer for den videre saksbehandlingen og om utfallet av saken kan gi rettsvirkninger for kommunen. Statsforvalteren oppfatter ikke at departementet har lagt en spesielt høy terskel til grunn.

Som vi kommer tilbake til, kreves det ikke et tilsagn fra kommunen for at det kan gis driftskonsesjon til mineralutvinning. Det er heller ikke forutsatt i minerallovgivningen at søknader om konsesjon skal sendes på høring til kommunen, men det følger av veiledere til loven at kommunen skal høres og at det forutsetningsvis vil kunne være relevant å legge vekt på kommunens syn i vurderingen av om det skal gis driftskonsesjon, noe som også kan utledes av den forvaltningsrettslige utredningsplikten tatt i betraktning at kommunen normalt kjenner de lokale forhold best. Kommunens uttalelse kan altså legge visse faktiske føringer for den videre saksbehandlingen.

På den annen side forstår vi at kommunen har gitt uttalelsen av eget tiltak, og ikke som en del av en høringsrunde. Tatt i betraktning at departementet legger til grunn at det som kan være gjenstand for lovlighetskontroll er kommunens siste formelle befatning med saken før den avgjøres, kan det stilles spørsmål ved om det her er tale om et endelig vedtak. Vi forstår imidlertid at saken ikke tidligere har vært på høring, og at meningen har vært å gi en formell uttalelse til saken før den avgjøres, sammen med andre aktører i regionen. Videre har uttalelsen vært gjenstand for votering i bystyret.

Videre gjelder lovlighetsklagen at uttalelsen er for dårlig utredet. En lovlighetskontroll vil kunne bidra til å avdekke eventuelle feil og i ytterste konsekvens korrigere beslutningsgrunnlaget til Direktoratet for mineralforvaltning, noe som må sies å være i samsvar med formålet med lovlighetskontroll.

Statsforvalteren finner samlet sett at uttalelsen må regnes som en endelig avgjørelse som kan tas til lovlighetskontroll.

Av koml. § 27-3 fremgår det at ved lovlighetskontrollen skal ta stilling om vedtaket:

- a) har et lovlig innhold
- b) er truffet av noen som har myndighet til å treffe et slikt vedtak
- c) har blitt til på lovlig måte

Lovlighetskontrollen kan likevel begrenses til de anførsler som er tatt opp i saken. Statsforvalteren har ikke myndighet til å overprøve kommunens skjønnsutøvelse. Hverken politiske vurderinger eller hensiktsmessigheten av en avgjørelse er gjenstand for lovlighetskontroll. Statsforvalteren har heller ikke myndighet til å treffe nytt vedtak i saken. Det er kun adgang til å oppheve vedtaket, forutsatt at det er begått feil som fører til ugyldighet. Det er her grunn til å understreke at saksbehandlingsfeil ikke automatisk medfører at vedtaket er ugyldig. Dersom feilen ikke kan antas å ha fått innvirkning på sakens utfall, vil avgjørelsen likevel være gyldig, jf. prinsippet i forvaltningsloven (fvl.) § 41.

Generelt om de rettslige rammene for mineralutvinning

I det følgende gis en begrenset omtale av de rettslige rammene for mineralutvinning. Vi viser ellers til Nærings- og handelsdepartementets veileder til mineralloven, utgitt 15. desember 2021.

Adgangen til mineralutvinning er i hovedsak regulert av konsesjon etter mineralloven, planavklaring etter plan- og bygningsloven samt bestemmelser i eller vedtak etter forurensningsloven.

Mineralloven trådte i kraft 1. januar 2010. Loven avløste bergverksloven, industrikonsesjonsloven, kalkstensloven, kvartsloven og mineralavståingsloven.

Formålet med mineralloven er å fremme og sikre samfunnsmessig forsvarlig forvaltning og bruk av mineralressursene i samsvar med prinsippet om bærekraftig utvikling. Innenfor rammene av lovens formål skal loven også ivareta hensynene til:

- verdiskapning og næringsutvikling,
- naturgrunnet for samisk kultur, næringsliv og samfunnsliv,
- omgivelsene og nærliggende områder under drift,
- miljømessige konsekvenser av utvinning, og
- langsiktig planlegging for etterbruk eller tilbakeføring av området.

Mineralloven med tilhørende forskrifter er et bransjeregulativ for mineralnæringen i Norge, og fastsetter grunnleggende rammer og vilkår for å utøve mineralvirksomhet. Loven gjelder for uttak av mineraler, og leting og undersøkelser i forkant av eventuell utvinning. Loven inneholder også regler for avslutningen av mineralundersøkelser og uttak.

Det kreves driftskonsesjon fra Direktoratet for mineralforvaltning ved samlet uttak på mer enn 10 000 m³ masse og ved ethvert uttak av naturstein. Konsesjon skal være gitt før drift kan igangsettes.

Konsesjonssøknaden skal underlegges en skjønnsmessig prøving før det avgjøres om driftskonsesjon skal gis. Ved vurderingen skal det legges vekt på om søker er skikket til å utvinne forekomsten. Begrepet «skikket» innebærer at det skal legges vekt på om prosjektet fremstår som

gjennomførbart økonomisk, om det legges opp til en bergfaglig forsvarlig drift og om søker har tilstrekkelig kompetanse for drift av forekomsten. Søknaden skal også vurderes i samsvar med lovens formål herunder de ovenfor nevnte opplistede hensyn. I tillegg skal forholdet til folkeretten herunder urfolksretten være ivare tatt, jf. mineralloven § 6.

Det er praksis for at søknader om driftskonsesjon legges ut til offentlig høring i henhold til reglene i forvaltningsloven, jf. veilederen om driftskonsesjon fra Direktoratet for mineralforvaltning.¹ Høringspartene er vanligvis relevante offentlige myndigheter og berørte parter. Kommunen er relevant høringspart.² Formålet med høringen er å sikre at saken blir best mulig opplyst i samsvar med den forvaltningsrettslige utredningsplikten.

Minerallovens regler om driftskonsesjon endrer ikke det grunnleggende rettslige utgangspunktet om at arealbruken fastlegges etter plan- og bygningsloven, hovedsakelig av kommunen. Kommunens myndighet til å regulere bruk av områder er ikke berørt av mineralloven. Nødvendige avklaringer etter plan- og bygningsloven er derfor en forutsetning for å kunne starte drift på mineralske forekomster.

En søknad om driftskonsesjon skal inneholde en oversikt over området status etter plan- og bygningsloven, se forskriften til mineralloven § 1-8. Søker skal opplyse om området er regulert til uttaksområde for mineralske ressurser, eventuelt til hvilket formål området er lagt ut til i kommuneplanens arealdel. Dersom området ikke er regulert til uttaksområde for mineralske ressurser, skal det opplyses om området er under regulering.

Direktoratet for mineralforvaltning vil fastsette et område der driftskonsesjonen gjelder. Dette innebærer at det normalt vil være viktig for den som søker om driftskonsesjon å ha en arealmessig avklaring etter plan- og bygningsloven før man søker om konsesjon. Slik avklaring er minimum at området er satt av til råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel, men fortrinnsvis godkjent reguleringsplan. Dette tar kommunen stilling til. Utvinning kan ikke igangsettes uten slik arealavklaring.

Vurdering av lovlighetsklagen

Lovlighetsklagen er begrunnet med at saken ikke var tilstrekkelig opplyst til å kunne gi en forsvarlig uttalelse til Direktoratet for mineralforvaltning på vegne av kommunen. Det er stilt spørsmål ved om vedtaket kan være fattet i strid med kommunedirektørens utredningsplikt i koml. § 13-1 tredje ledd:

«Kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. Utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak.»

Bestemmelsen slår fast kommunedirektørens selvstendige utredningsplikt, og skal legge til rette for at de folkevalgte skal kunne fatte sine beslutninger på best mulig grunnlag. Det er imidlertid viktig å se at bestemmelsen kun er rettet mot kommunedirektøren. Det folkevalgte organets utredningsplikt er ikke regulert i kommuneloven.

I saker om enkeltvedtak følger det folkevalgte organets utredningsplikt av fvl. § 17. I saker som ikke er enkeltvedtak, er utredningsplikten ulovfestet. Sivilombudet har i en rekke uttalelser lagt til grunn at det gjelder et ulovfestet krav til offentlig forvaltning at avgjørelser skal være saklig begrunnet, og

¹ <https://www.dirmin.no/veileder-konsesjon#step-08> (sist lest 25. juli 2024)

² Temaveileder: Mineralske forekomster og planlegging etter plan- og bygningsloven, utgitt av Miljøverndepartementet 5. oktober 2011 s. 14.

at saksbehandlingen skal være forsvarlig, jf. blant annet uttalelse 1. februar 2019 (SOM-2018-3073). I dette ligger at saken blant annet må være forsvarlig utredet, også i saker som ikke er enkeltvedtak.

Siden det er bystyret selv som har truffet vedtak i saken, må spørsmålet om feil i saksutredningen enten ta utgangspunkt i den ulovfestede eller lovfestede utredningsplikten i forvaltningsloven. Vi vurderer at en uttalelse til en søknad om konsesjon klart ikke er enkeltvedtak etter fvl. § 2 bokstav a og b, slik at saken må vurderes med utgangspunkt i den ulovfestede utredningsplikten. Selv om det rettslige grunnlaget for utredningsplikten er forskjellig fra kommunedirektørens utredningsplikt, er pliktens innhold generelt den samme. Det er derfor relevant å se hen til omtalen av koml. § 13-1 tredje ledd i juridisk teori, jf. Susanne Rynning Moshuus, *Kommuneloven. Lovkommentar*, § 13-1. Kommunedirektør. Myndighet og oppgaver, Juridika (kopiert 25. juli 2024):

«I bestemmelsen står det at det er kommunedirektørens oppgave og ansvar å påse at saker som legges frem for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. Kravet om forsvarlig utredning er en videreføring fra kommuneloven 1992. Hvor mye og detaljert utredning som skal til for at utredningen er forsvarlig, er skjønnsmessig og må vurderes konkret fra sak til sak. Ifølge lovmerknaden i Prop. 46 L (2017–2018) s. 379 vil omfanget av utredningsplikten «bero på en konkret vurdering av den aktuelle saks omfang, kompleksitet, tidsaspekt og så videre».

Vurderingen av kravet til forsvarlig utredning må også gjøres ut fra en helhetsvurdering basert på presiseringene i andre punktum hvor det sies at utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak. Kommunedirektøren har altså ansvar for at fakta, eller faktaopplysningene i saken, er utredet på en tilstrekkelig måte, og for at det rettslige grunnlaget er nok utredet. Denne utdypingen var ny i kommuneloven 2018. Dette lå i begrepet «forsvarlig utredet» også tidligere, jf. forarbeidene til kommuneloven 1992 (NOU 1990: 13 s. 369 og Ot.prp. nr. 42 (1991–92) s. 277), men nå er det sagt uttrykkelig. Det går frem av Prop. 46 L (2017–2018) s. 62 at ved å lovfeste at kommunedirektøren har et faglig ansvar for utredningens faktiske og rettslige grunnlag, blir det tydeligere at kommunens administrative leder har et selvstendig ansvar for å fremlegge slike utredninger uavhengig av om dette er i strid med politikernes virkelighetsoppfatning eller meninger.

Når det gjelder utredninger om fakta, sies det i lovmerknaden i Prop. 46 L s. 379 at utredningen skal inneholde relevant og nødvendig informasjon om sakens faktum. Det må vurderes både hva som er relevant informasjon, og hva som er nødvendig informasjon i den konkrete saken.

Det juridiske grunnlaget skal ifølge lovmerknaden i Prop. 46 L (2017–2018) s. 379 «være utredet i nødvendig og tilstrekkelig grad». Hvor omfattende og grundig det juridiske grunnlaget skal være, må vurderes ut fra i hvilken grad slik utredning er nødvendig, og i hvilken grad det er tilstrekkelig. I juridisk grunnlag inkluderes alle relevante juridiske aspekter ved den aktuelle sak, det vil si både sektorspesifikke regler og mer generelle regler som forvaltningsloven, personopplysningsloven osv.

I Prop. 46 L (2017–2018) på s. 62 sies det at hva som er forsvarlig, utover presiseringene i andre punktum, er i det vesentlige opp til det folkevalgte organet å vurdere. Det sies også at hva som er forsvarlig, blant annet vil kunne avhenge av sakens karakter, kompleksitet, tid til rådighet for utredningen osv. Hvis det folkevalgte organet faktisk realitetsbehandler en sak, må det implisitt kunne legges til grunn at organet vurderte det slik at saken var forsvarlig utredet.»

Som det fremgår, må vurderingen av kravet til forsvarlig utredning skje ut fra en helhetsvurdering av forholdene i den konkrete saken. I vurderingen kan det være aktuelt å legge vekt på sakens karakter og viktighet, kompleksitet, tid til rådighet for utredningen mv. Vurderingen blir tilsvarende når det gjelder om den ulovfestede utredningsplikten er overholdt.

Statsforvalteren forstår at representantene har stilt spørsmål ved om svikt i kommunedirektørens saksutredning har påvirket bystyrets avgjørelse.

Kommunen vedtok 19. juni 2014 detaljreguleringsplan for Kvitberget dolomittuttak. Hensikten med planen er å legge til rette for uttak av dolomitt i Kvitberget. I ettertid har det pågått en hittil ni år lang saksbehandlingsprosess hos Direktoratet for mineralforvaltning, som må gi konsesjon til tiltakshaver SMA Nordland AS for at reguleringsplanen kan gjennomføres.

På bakgrunn av den lange saksbehandlingstiden, anmodet tiltakshaver i januar 2024 flere aktører i regionen om å avgi uttalelse til Direktoratet for mineralforvaltning for å få konsesjonssøknaden avgjort. En av disse aktørene var ordføreren i Bodø kommune, som videreformidlet anmodningen til administrasjonen. Statsforvalteren forstår av den etterfølgende dialogen at det ble enighet mellom ordfører og administrasjonen om at saken skulle settes opp på sakskartet til formannskapet.

Kommunedirektøren fremmet sak PS 24/24 til formannskapets møte 7. mars 2024, som gjaldt utkast til uttalelse til Direktoratet for mineralforvaltning, med forslag om å vedta uttalelsen. Formannskapet vedtok imidlertid å oversende saken til bystyret for behandling i møte 21. mars 2024, sammen med en tilleggssak (såkalt AD-sak) som skulle svare ut forhold som ble etterspurt under formannskapets behandling av saken.

I mellomtiden mottok kommunen et brev fra advokat Jon-Andreas Lange 18. mars 2024, som på vegne av Saltfjellet reinbeitedistrikt opplyste om at det var en faktafeil i saksfremlegget til formannskapets møte 7. mars 2024, og dermed også saksfremlegget til det kommende bystyremøtet:

«Det poengteres også at tilleggsrapporten for reindrift konkluderer med at det er fullt mulig å drive reindrift og uttak av dolomitt. Det forventes et tett samarbeid mellom de ulike næringsaktørene rundt dette»

Advokat Lange opplyste at dette var positivt feil, siden en konsekvensutredning fra 2023 i forbindelse med konsesjonssaken viser at det er usikkert om det planlagte uttaket er forenelig med videre reindrift i området. Det ble også opplyst om et brev fra Direktoratet for mineralforvaltning til Nordland fylkeskommune, der direktoratet hadde gjort fylkeskommunen oppmerksom på at konsekvensutredningen ikke inneholdt noen konklusjoner om at det er mulig med sameksistens mellom mineralindustrien og reindriften, slik fylkeskommunen hadde anført i sitt brev 7. februar 2024 til direktoratet. Kommunen ble etter dette bedt om å korrigere saksfremlegget.

Kommunedirektøren fremmet sak PS 24/30 og PS 24/31 til bystyrets møte 21. mars 2024. Den første saken var sammenfallende med saken som var behandlet i formannskapet, mens den andre saken var den såkalte AD-saken. I sistnevnte sak var den ovenfor siterte setningen tatt ut. Videre var det i større grad redegjort for sakens bakgrunn, herunder tiltakshavers behov for driftskonsesjon. Det fremgikk også en vurdering av at et dolomittbrudd på Kvitberget var i samsvar med kommunens strategiske næringsplan, samt at det i lys av henvendelsen fra advokat Lange var viktig å sikre gode avbøtende tiltak for Saltfjellet reinbeitedistrikt.

Bystyret behandlet de to sakene samlet under sak PS 31/24. Siden den nevnte setningen var tatt ut av forslaget til uttalelse som lå i AD-saken, slik at det ikke lenger fremgikk synspunkter om hvordan reindriftsnæringen blir berørt av en driftskonsesjon, valgte bystyret etter benkeforslag å enstemmig vedta følgende avsluttende avsnitt til uttalelsen:

«I den forbindelse bes direktoratet spesielt vurdere forholdet til reindriftsnæringa og konsekvenser av eventuell dolomittstøv/asbest i området.»

Statsforvalteren bemerker at kommunen allerede har tatt stilling til arealbruken gjennom vedtaket om reguleringsplan for området, og at denne saken handler om å gi en uforpliktende uttalelse til Direktoratet for mineralforvaltning, som tar stilling til søknaden om driftskonsesjon. Det er med andre ord direktoratet som har ansvaret for at vedtaket om driftskonsesjon blir truffet i samsvar med minerallovgivningen, menneskerettighetene og forvaltningsrettslige rammer og krav. Underveis i denne saksbehandlingsprosessen kan politiske organer, interesseorganisasjoner og andre fremme

sine synspunkter til direktoratet og peke på forhold som bør vektlegges. Direktoratet har imidlertid ansvar for saksutredningen, og har selvstendig ansvar for å påse at saken er tilstrekkelig opplyst.

Etter vår oppfatning vil det derfor i stor grad være opp til bystyret selv å bestemme når saken er tilstrekkelig utredet til å avgi uttalelse til søknaden. Selv om det ikke eksplisitt fremgår av vedtaket, må det implisitt legges til grunn at bystyret i dette tilfellet vurderte saken som forsvarlig utredet.

Lovlighetsklagen gjelder at saken ikke var tilstrekkelig utredet med bakgrunn i at blant annet brevet fra advokat Lange, som omtaler at konsekvensutredningen fra 2023 viser at det er en arealkonflikt mellom tiltakshaver og reinbeitedistriktet, ikke var omtalt og vurdert i uttalelsen. Det samme gjelder konsekvensutredningen som sådan. Statsforvalteren vil til dette bemerke at konsekvensutredningen har vært kjent for direktoratet, også forut for kommunens behandling. Videre har direktoratet som nevnt selvstendig ansvar for saksutredningen. Etter vårt syn utgjør det derfor ingen feil at bystyret ikke har synliggjort eller vurdert brevet fra advokat Lange eller konsekvensutredningen fra NIBIO, men bare vedtatt å be direktoratet om å særlig vurdere forholdet til reindriftsnæringen.

Uansett fremstår eventuelle mangler i saken for å være reparert ved underinstansbehandlingen av lovlighetsklagen. Siden underskriverne ba om at klagen måtte gis oppsettende virkning, valgte administrasjonen å avvente utsending av uttalelsen inntil bystyret hadde fått vurdert klagen. Under denne behandlingen har bystyret fått seg forelagt relevante saksdokumenter, og kommet til samme resultat som tidligere.

Statsforvalteren kan ikke se at vedtaket er truffet i strid med den ulovfestede utredningsplikten.

Konklusjon

Lovlighetsklagen tas ikke til følge.

Avgjørelsen er fattet med hjemmel i kommuneloven § 27-3, jf. deleringsrundskriv H-25/92.

Avgjørelsen forutsettes gjort kjent for kommunestyret.

Med hilsen

Tor Sande (e.f.)
fung. kommunal- og beredskapsdirektør

Magnus Stien
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent